

**ZARARLI
YAZILIMLAR**

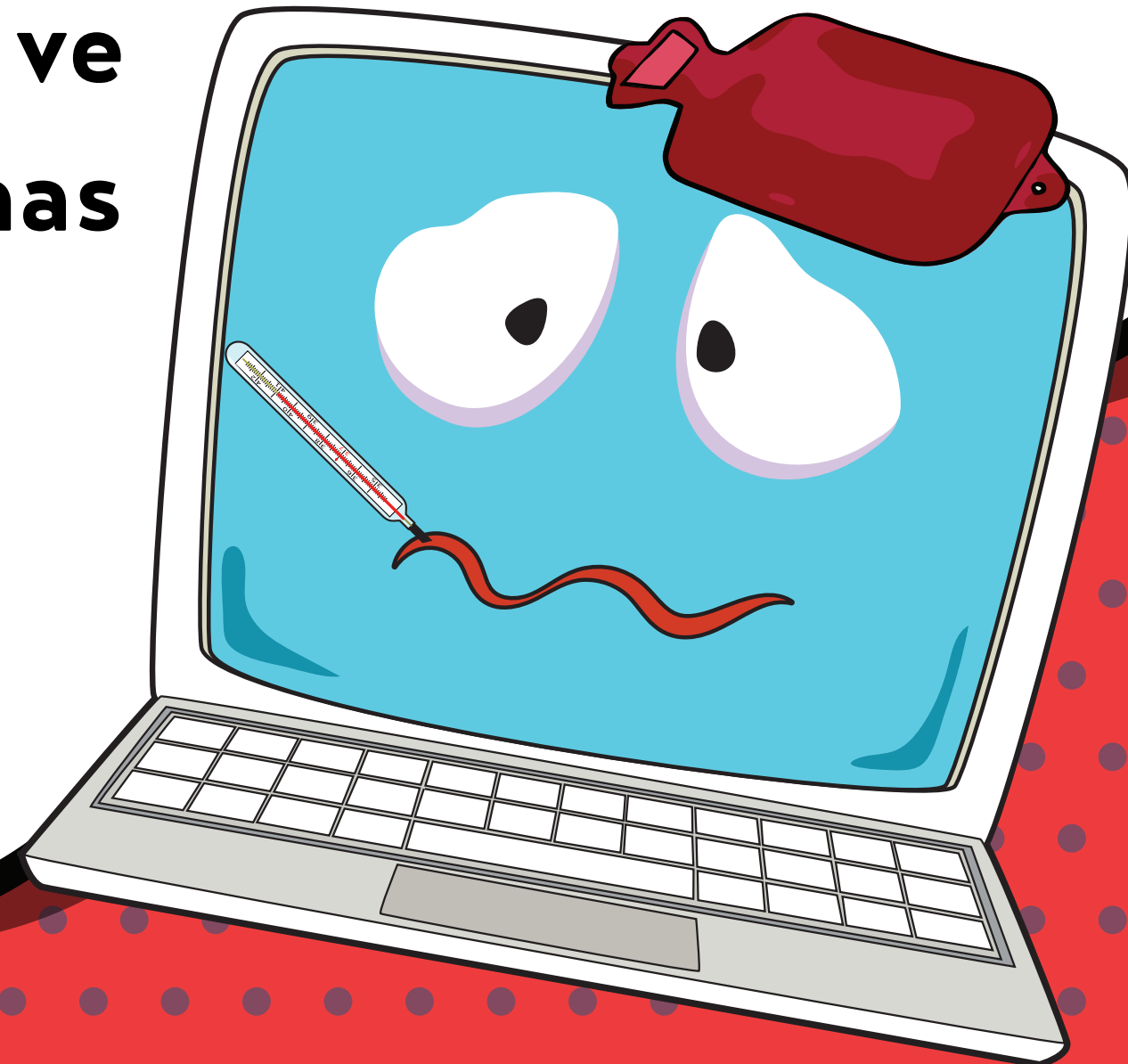
Düşünelim, bir arkadaşımız ya da kardeşimiz hasta oldu ve ondan kısa bir süre sonra hastalık bize bulaştı. Bildiğimiz bulaşıcı hastalıklar üzerinden düşünerek...

Hastalık nasıl ilerler ya da bulaşır?
Hastalıktan vücudumuz nasıl etkilenir?
Hastalıktan nasıl kurtuluruz?

Bilgisayarlar da hastalanır. Bilgisayardaki hastalığa “bilgisayar virüsü” deniyor. Ama genel olarak “Zararlı yazılım” olarak bahsetmek daha uygun.

Haydi zararlı yazılımlardan ünlü olanlardan bazılarına bakalım ve ortak özellikleri, kendilerine has özellikleri ve zararları ile ilgili düşünelim.

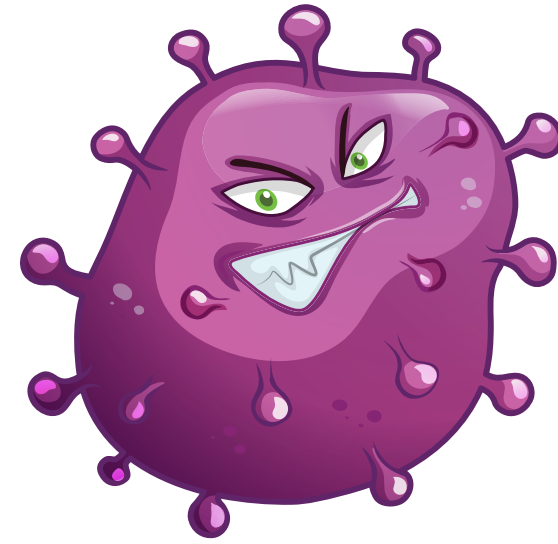

**ÜNLÜ ZARARLI
YAZILIM ve VİRÜS
HABERLERİ**

Creeper (1971)

Kayıtlara ilk bilgisayar virüsü olarak geçen Creeper ARPANET'deki bilgisayarlara bulaşmıştır. Bulaştığı bilgisayara herhangi bir zarar vermeyen Creeper asıl zararını, programcılarını virüs mantığıyla tanıştırmak için vermiştir.

CIH Çernobil (1998)

Dünya genelinde yaklaşık 20 ila 80 milyon dolar zarara yol açmış, birçok bilgisayardaki önemli bilgileri yok etmiştir. 1998 yılının haziran ayında Tayvan'da ortaya çıkmış ve çok kısa bir sürede tüm dünyaya yayılmış, Windows işletim sistemindeki hayati dosyalara zarar vermiş ve sistemlerin çökmesine sebep olmuştur. Ayrıca açılış dosyalarına da zarar vermiştir. Bir oyunun demo sürümünün içine de sızan virüs bu demo sürümle de yayılmıştır. Çernobil nükleer santralının patlaması sonucu çevreye verdiği zarara benzetilmesi sebebi ile de çernobil virüsü diye anılmıştır.

Melissa (1999)

İlk olarak 26 Mart 1999 yılında görülmüştür.
“İşte aradığınız belge... Bu belgeyi sakın kimseye gösterme ;-)” . Mesajı içeren bir elektronik postada ekli .DOC uzantılı bir kelime işlemci dosyasının açılması ile bulaşan ve otomatik elektronik posta yollayan virüsün 300 ila 600 milyon dolar zarara uğrattığı sanılıyor. 2003 yılından sonraki kelime işlemci programları virüsten etkilenmemiştir.

I love you (2000)

Loveletter (Aşk mektubu) olarak da bilinen virüs, elektronik postalara eklenen "Love-Letter-For-You.TXT.vbs" adlı programın çalıştırılması ile bulaşmış, elektronik posta uygulamasının adres defterindeki kişilere kendini göndermiştir. ILOVEYOU virüsünün yaklaşık olarak 10 ila 15 milyar dolar zarara neden olduğu sanılmaktadır.

Code Red (2001)

Bir bilgisayar worm'u olarak bilinen ve ađ sunucuları üzerinde yayılan Code Red, ilk olarak 2001 yılında görüldü. Oldukça tehlikeli olan bu solucanın amacı ise web sunucusunun zayıf noktalarını tespit edip zarar vermektir. Bady ismiyle de bilinen Code Red, sunucunun web sayfalarında ise řu mesajı yayınlamıştır.

“HELLO! Welcome to <http://www.worm.com>!

Hacked by Chinese!”.

400.000 kadar sunucuyu etkilediği sanılan Code Red, kısa sürede bir milyondan fazla bilgisayara sızmayı başarmıştır.

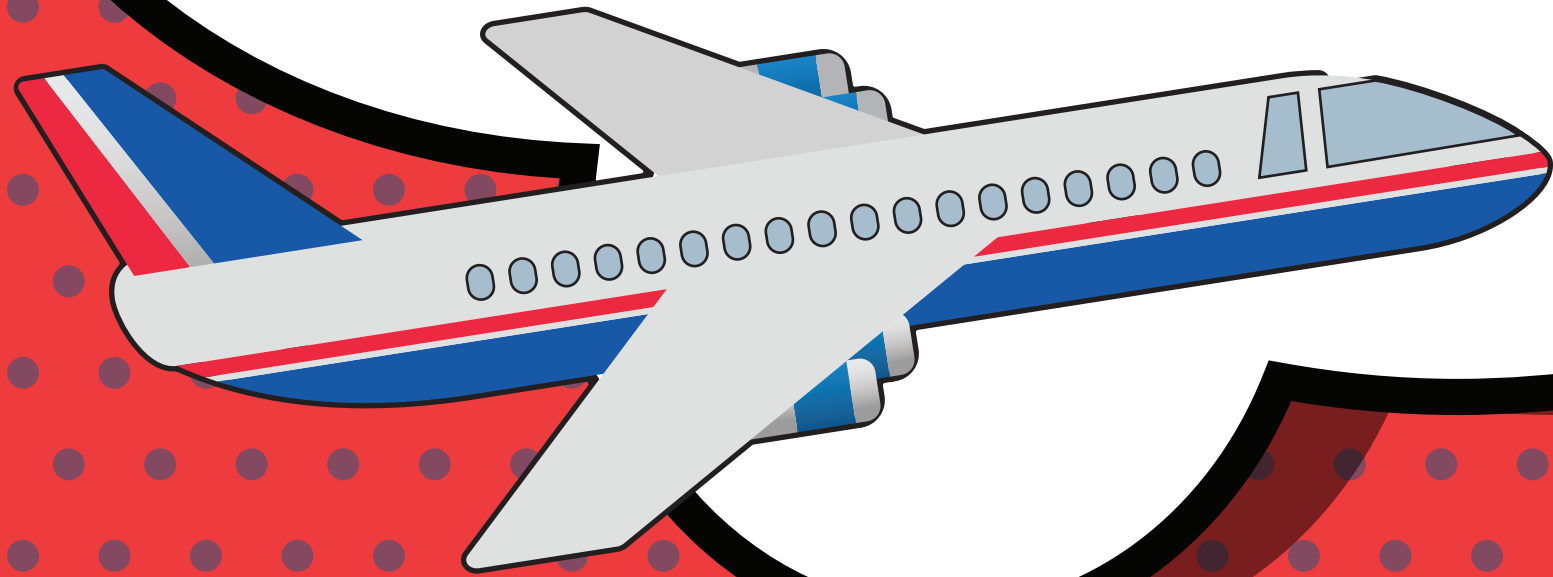
Bagle (2004)

On milyonlarca dolar zarara neden olan ve sayısız PC'ye sızmayı başaran Bagle, 8 Ocak 2004 tarihinde ilk kez görülmüş, Bagle, elektronik postalardaki dosyaları kullanarak yayılmaya çalışmıştır. Bagle'in en kötü tarafı 60 ila 100 kadar türevinin olmasıydı. Diğer bir deyişle Bagle'in virüs tarayıcılara yakalanması pek kolay değildi. PC'lere sızan Bagle, veri ve uygulamalara kolayca ulaşabiliyordu. Finansal ve kişisel bilgiler dahil hemen her veriye eli uzanabilen Bagle'in Bagle.B türevinin yayılması 28 Ocak 2004 tarihinden itibaren durduruldu, ancak Bagle'in diğer türevleri hâla tehdit unsuru olmayı sürdürüyor.

Sasser (2004)

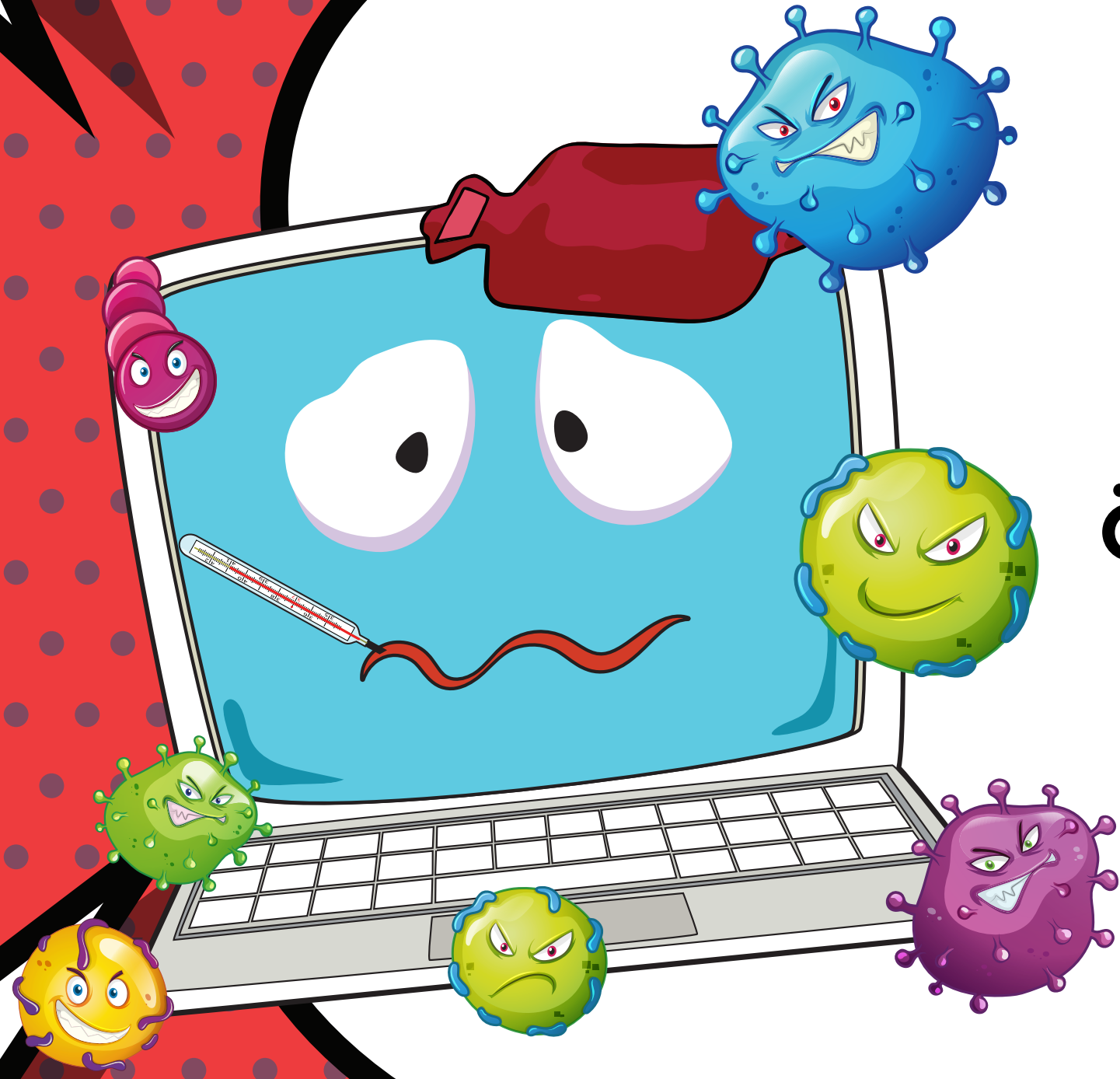
30 Nisan 2004 tarihinde görülen Sasser, havayolu şirketlerine kadar ulaşmış uçuşların ertelenmesine sebep olmuştur. Klasik solucanların aksine, elektronik postaları kullanmayan Sasser, güncel olmayan işletim sistemlerinin güvenlik açıklarını kullanmıştır. 17 yaşındaki bir Alman lise öğrencisi tarafından yazılan ve 18. yaş gününde yaymaya başladığı Sasser'ın yarattığı zarar öylesine büyük oldu ki bu Alman genci bilgisayarlara karşı sabotajda bulunduğundan dolayı hapis cezasına mahkûm edildi.

(2013) CryptoLocker

CryptoLocker, fidyeye isteyen kategoride (ransomware) bir zararlı yazılımdır. Virüs, şifrelediği her bir klasöre ve kullanıcı masaüstüne “SIFRE_COZME_TALIMATI.html” benzeri bir dosya eklemektedir. Bu web sayfası şeklindeki dosya bilgisayardaki dosyaların özel bir program ile şifrelendiğini, dosyaları kurtarmanın tek yolunun şifre çözen programı satın almak olduğunu belirtmiştir. Virüsün dosyaları şifrelemesi durumunda, yapılabilecek çok fazla seçenek bulunmadığından önemli olan husus virüsün bulaşmasını engellemektir. Ülkemizi de etkileyen bir virüstür.

Haberlerden yola çıkarak
şu sorulara yanıt verelim.

**Virüslerin amacı nedir?
Örneklere ve deneyimlerimize göre virüsler
ne gibi zararlar verirler?**